

TAASISI YA UKUZAJI MITAALA KENYA

MTAALA WA DARAJA YA AWALI YA SHULE ZA UPILI

KISWAHILI

GREDI YA 8

Toleo la Kwanza 2023

Haki zote zimehifadhiwa. Hairuhusiwi kuiga, kunakili, kupiga chapa au kutoa mtaala huu kwa njia yoyote ile bila idhini, kwa maandishi, ya mchapishaji.

ISBN: 978-9914-43-796-6

Kimechapishwa na kutolewa na Taasisi ya Ukuzaji Mitaala Kenya

YALIYOMO

MALENGO YA KITAIFA YA ELIMU NCHINI KENYA.....	III
MGAO WA VIPINDI.....	V
MATOKEO YA KIJUMLA YANAYOTARAJIWA KATIKA KIWANGO CHA KATI CHA ELIMU YA MSINGI.....	VI
KAULI KIINI	VI
MATOKEO YA KIJUMLA YANAYOTARAJIWA KATIKA DARAJA YA AWALI YA SHULE ZA UPILI.....	VII
1.0 USAFI WA SEHEMU ZA UMMA.....	1
2.0 MATUMIZI YAFAAYO YA DAWA	11
3.0 DHIKI ZINAZOKUMBA WANYAMA.....	19
4.0 MATUMIZI BORA YA MALIASILI.....	28
5.0 MAJUKUMU YA KIJINSIA	36
6.0 USALAMA NYUMBANI.....	45
7.0 KUHUDUMIA WENYE MAHITAJI MAALUM	53
8.0 UHALIFU WA MTANDAOXI.....	61
9.0 MAJUKUMU YA MNUNUZI.....	69
10.0 KUKABILIANA NA HISIA	78
11.0 HAKI ZA WATOTO	86
12.0 MAGONJWA YASIYOAMBUKIZWA	95

13.0 HESHIMA KWA TAMADUNI ZA WENGINE	103
14.0 KUWEKA AKIBA	111
15.0 MAADILI YA KIJAMII.....	120
VIGEZO NA VIWANGO VYA KUTATHMINI	129
MADA 2.0 MIRADI YA SHUGHULI YA HUDUMA YA KIJAMII INAYOCHANGIA UJIFUNZAJI	136
TATHMINI YA MIRADI YA SHUGHULI YA HUDUMA YA KIJAMII INAYOCHANGIA UJIFUNZAJI (CSL).....	137
MUHTASARI WA MBINU ZA KUTATHMINI, NYENZO ZA KUFUNDISHIA NA MAPENDEKEZO YA SHUGHULI NYINGINE ZILIZORATIBIWA ZA UJIFUNZAJI	138

MALENGO YA KITAIFA YA ELIMU NCHINI KENYA

Elimu nchini Kenya inatakiwa:

1. Kukuza na kustawisha utaifa, uzalendo na kuendeleza umaja wa kitaifa

Nchini Kenya kuna jamii zenyne mila, dini na tamaduni mbalimbali lakini tofauti hizi hazifai kuzitenganisha. Lazima waweze kuishi na kutangamana kama Wakanya. Elimu ina jukumu kuu la kuwezesha vijana kujenga hisia za uzalendo na utaifa kwa kuondoa mivutano na kukuza mielekeo chanya ya kuheshimiana. Mielekeo hii itawawezesha wanajamii kuishi pamoja kwa utangamano na kujenga uzalendo ili kuchangia ukuaji wa taifa.

2. Kukidhi mahitaji ya kijamii, kiuchumi, kiteknolojia na viwanda yanayochangia maendeleo ya kitaifa

Elimu inafaa kuwaandaa vijana wa taifa la Kenya kutekeleza wajibu wenye umuhimu katika maisha nchini.

a) Mahitaji ya kijamii

Elimu nchini Kenya lazima iwatayarische vijana kwa mabadiliko ya mielekeo na mahusiano ambayo yanahitajika kwa maendeleo ya haraka ya uchumi wa kisasa. Kuna uwezekano wa kuwa na mageuzi taratibu ya kijamii kutokana na maendeleo ya haraka ya usasa. Elimu inapaswa kuwasaidia vijana kujirekekebisha kutokana na mabadiliko haya.

b) Mahitaji ya kiuchumi

Elimu nchini Kenya inafaa kukuza raia walio na stadi, maarifa, ujuzi na sifa za kibinafsi zinazohitajika kuhimili maendeleo ya kiuchumi. Kenya inajenga uchumi huru na wa kisasa ambao unahitaji wafanyakazi wa kutosha, walio na maarifa yanayohitajika humu nchini.

c) Mahitaji ya kiteknolojia na ya kiviwanda

Elimu nchini Kenya inafaa kuwapa vijana stadi na mielekeo inayohitajika kwa maendeleo ya kiviwanda. Kenya inatambua mabadiliko ya haraka ya kiviwanda na kiteknolojia yanayofanya, hasa katika ulimwengu ulioendelea. Tunaweza kuwa sehemu ya maendeleo haya ikiwa mfumo wetu wa elimu utalenga kimakusudi maarifa, stadi na mielekeo itakayotayarisha vijana kwa mabadiliko ya yanayoendelea ulimwenguni.

3. Kutoa nafasi ya kujiendeleza na kujitosheleza

Elimu inapaswa kuwezesha kutambua, kukuza na kuimarisha vipawa vya kila mmoja ili kuweza kujiendeleza na kujitosheleza. Inafaa kuwawezesha watoto kukuza uwezo wao. Kipengele muhimu cha maendeleo ya kibinafsi ni ujenzi wa tabia ifaayo.

4. Kuwawezesha wananchi kuimarisha maadili na amali za kijamii na kidini

Elimu inakusudiwa kukuza maarifa, stadi na mielekeo itakayoimarisha upataji wa maadili na kuwasaidia watoto kukua wakiwa wenye nidhamu, wanaojitegemea na raia wakamilifu.

5. Kuimarisha usawa wa kijamii na uwajibikaji

Usawa wa kijamii kwa mfano, usawa wa kijinsia huimarika watu wa jamii na jinsia zote wanapopata elimu sawa.

Elimu inafaa ikuze usawa wa kijamii na uwajibikaji wa kijamii kutokana na mfumo wa elimu unaowezesha fursa sawa ya elimu kwa wote. Inafaa kuwapa watoto wote fursa mbalimbali na zenyе changamoto zitakazowawezesha kutoa huduma jumuishi za kijamii bila kujali jinsia, uwezo au mazingira ya kijiografia.

6. Kukuza uthamini wa tamaduni mbalimbali nchini Kenya

Elimu inafaa kuwapa vijana uelewa wa tamaduni za kale na za sasa na nafasi yazo katika jamii ya kisasa. Vijana wanafaa kuambatanisha maadili ya tamaduni bora na mahitaji yanayobadilika kulingana na maendeleo yanayotokea ili kujenga jamii thabiti ya kisasa.

7. Kuimarisha utambuzi wa uhusiano wa kimataifa na kukuza mwelekeo chanya kwa mataifa mengine

Kenya kama nchi mojawapo ya jamii ya kimataifa inakusudia elimu iwaelekeze Wakenya kutambua na kuthamini mahusiano ya kimataifa kwa kuzingatia mikataba, uwajibikaji, haki na manufaa yanayoambatana na ushirika huo.

8. Kustawisha mwelekeo chanya kuhusu afya bora na uhifadhi wa mazingira

Elimu inakusudiwa kujenga mielekeo ifaayo mionganoni mwa vijana kuhusu udumishaji wa afya bora na mazingira kwa kujiepusha na mienendo inayoweza kudhuru afya ya mwili na akili. Aidha, inafaa kuimarisha mielekeo chanya kuhusu ukuzaji na uhifadhi wa mazingira na kuwaelekeza vijana kuthamini usafi wa mazingira.

MGAO WA VIPINDI

	Somo	Vipindi kwa wiki (Dakika 40 kwa kipindi)
1.	English	5
2.	Kiswahili/KSL	4
3.	Mathematics	5
4.	Integrated Science	5
5.	Social Studies	4
6.	Religious Studies	4
7.	Pre-Technical Studies	4
8.	Agriculture and Nutrition	4
9.	Creative Arts and Sports	5
	Pastoral/Religious Instructional Programme	1
	Jumla	40 +1

MATOKEO YA KIJUMLA YANAYOTARAJIWA KATIKA KIWANGO CHA KATI CHA ELIMU YA MSINGI

Kufikia mwisho wa kiwango cha kati cha elimu mwanafunzi aweze:

1. kutumia ujuzi wa kusoma na kuandika, ujuzi wa kuhesabu na kufikiri kimantiki ifaavyo katika kujieleza
2. kuwasiliana kikamilifu katika miktadha mbalimbali
3. kudhihirisha ujuzi wa kijamii, pamoja na tunu za kiimani na kimaadili kwa ajili ya mahusiano mema
4. kutilii, kubadilisha, kusimamia na kutunza mazingira ifaavyo kwa ajili ya ujifunzaji na maendeleo endelevu
5. kufanya usafi, kufuata kanuni zifaazo za usafi na lishe ili kuimarisha afya
6. kudhihirisha mienendo ya kimaadili na kuonyesha uraia mwema kama wajibu wa kiraia
7. kuonyesha ridhaa kwa mirathi mingi na tofauti ya kitamaduni nchini ili kuleta mshikamano wa kimahusiano
8. kudhibiti masuala mtambuko katika jamii ifaavyo
9. kutumia ujuzi wa kidijitali ifaavyo kwa madhumuni ya mawasiliano na ujifunzaji.

KAULI KIINI

Somo la Kiswahili litampa mwanafunzi wa Daraja ya Awali ya Shule za Upili umilisi katika shughuli za kila siku. Umilisi huu utajengea haiba na uwezo wake wa kuwasiliana na kuhusiana katika jamii, kitaifa na kimataifa. Aidha, litamwendeleza kielimu na kumwandaan kwa ulimwengu wa kazi. Somo hili litampa mwanafunzi hamasa ya kumudu na kufurahia lugha na fasihi kwa kuzihusisha na tajiriba na mazingira yake. Hali kadhalika, litampa mwanafunzi maarifa ya kijamii na kitamaduni. Mwanafunzi atawea kujieleza na vilevile kupata fursa ya kutoa huduma kwa jamii.

MATOKEO YA KIJUMLA YANAYOTARAJIWA KATIKA DARAJA YA AWALI YA SHULE ZA UPILI

Kufikia mwisho wa Daraja ya Awali ya Shule za Upili, mwanafunzi aweze:

1. kujieleza ipasavyo kwa kutumia lugha ya Kiswahili kwa njia ya maandishi na mazungumzo
2. kuwasiliana ipasavyo katika miktadha mbalimbali ya kijamii
3. kujenga desturi ya kusoma na kufasiri maandishi kwa ufasaha
4. kutumia lugha kiubunifu kusimulia na kuandika tungo mbalimbali
5. kushiriki katika shughuli za kijamii zinazochangia ujifunzaji
6. kutumia teknolojia ipasavyo katika ujifunzaji na mawasiliano ili kukuza ujuzi wa kidijitali
7. kutumia maadili yanayohitajika maishani kupitia stadi za lugha ya Kiswahili
8. kufurahia na kuthamini lugha ya Kiswahili kama lugha rasmi, ya taifa na kimataifa.

MUHTASARI WA MADA NA MADA NDOGO

MADA	MADA NDOGO
KUSIKILIZA NA KUZUNGUMZA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kusikiliza na Kujibu; Mahojiano 2. Kusikiliza kwa Kina; sauti /g/ na /gh/, /k/ na /gh/ 3. Hadithi ;Mighani 4. Hadithi; Visasili, hurafa na hekaya 5. Kusikiliza maagizo 6. Kusikiliza kwa Kufasiri 7. Usikilizaji Husishi 8. Uzungumzaji wa Papo kwa Hapo 9. Kuzungumza kwa Kutumia Vidokezo vya Hoja 10. Kusikiliza kwa makini
KUSOMA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ufahamu wa Kifungu cha Simulizi 2. Kusoma kwa Mapana 3. Kusoma kwa Kina; tamthilia 4. Kusoma kwa Ufasaha 5. Kusoma kwa Ufahamu 6. Ufupisho 7. Ufahamu wa Kifungu cha Kushawishi 8. Ufahamu wa Kifungu cha Mjadala
KUANDIKA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Viakifishi; alama ya hisi na ritifaa, alama za mtajo na mshazari 2. Insha za Kiuamilifu; Barua ya kirafiki ya kutoa shukrani,

	<p>3. Insha za Kubuni; Masimulizi, Mdokezo, Maelezo</p> <p>4. Insha ya Maelekezo</p> <p>5. Insha za Kiuamilifu; Barua ya Kuomba Msaada, hotuba ya kutoa ufanuzi na Baruapepe ya Kiofisi</p>
SARUFI	<p>1. Viwakilishi vya Nafsi, Vionyeshi , vya Idadi ,vya Sifa, Pekee ,Viulizi</p> <p>2. Vimilikishi na Visisitizi</p> <p>3. Nyakati na Hali; hali ya mazoea na timilifu,</p> <p>4. Nyakati na Hali ;wakati uliopita hali timilifu na wakati ujao hali timilifu</p> <p>5. Vivumishi vya Sifa na Viashiria</p> <p>6. Vivumishi Vimilikishi na vya Idadi</p> <p>7. Ngeli na Upatanisho wa Kisarufi- ngeli ya I-ZI , I-I, U-U na U-YA</p> <p>8. Vinyume vya Vitenzi na Vielezi</p> <p>9. Mnyambuliko wa Vitenzi; kutendeka, kutendewa na kutendatenda</p> <p>10. Aina za Sentensi; sentensi changamano</p> <p>11. Ukanushaji; hali ya mazoea na timilifu</p> <p>12. Udogo wa Nomino</p> <p>13. Usemi Halisi na Usemi wa Taarifa</p>

1.0 USAFI WA SEHEMU ZA UMMA

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
1.1 Kusikiliza na Kuzungumza	1.1 Kusikiliza na Kujibu (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua vipengele vya kuzingatia katika kusikiliza mahojiano, b) kutambua vipengele vya kuzingatia katika kujibu mahojiano, c) kutumia vipengele vifaavyo katika kusikiliza na kujibu mahojiano ipasavyo, d) kuchangamkia kushiriki mahojiano katika miktadha mbalimbali.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kutambua vipengele vya kuzingatia katika kusikiliza mahojiano (<i>k.v. kusikiliza kwa makini, kuepuka vizuizi vya mawasiliano, kumtazama mzungumzaji ana kwa ana, kutumia viziadalugha (mfano kutikisa kichwa kuonyesha kulielewa swali au wazo) akishirikiana na wenzake,</i> • kutambua vipengele vya kuzingatia katika kujibu mahojiano (<i>k.v. kudadisi, kutumia lugha ya adabu, kuzungumza kwa ukakamavu, kutomkata kalima mzungumzaji, kujibu wakati ufaao</i>) akishirikiana na wenzake, • kusikiliza mahojiano kuhusu suala lengwa katika kifaa cha kidijitali akiwa na mwenzake na kutambua vipengele vya kusikiliza na kujibu mahojiano vilivyozingatiwa, • kuwasilishia wenzake vipengele vya kusikiliza na kujibu mahojiano vilivyozingatiwa katika mahojiano 	Je, ni vipengele vyi vinavyofaa kuzingatiwa katika kusikiliza mahojiano?

			<ul style="list-style-type: none"> • aliyosikiliza katika kifaa cha kidijitali, kushiriki mahojiano kuhusu suala lengwa akiwa na wenzake, mzazi au mlezi kwa kuzingatia vipengele vifaavyo vya kusikiliza na kujibu mahojiano. 	
--	--	--	---	--

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapotumia vipengele vifaavyo kujieleza katika mahojiano akiwa na wenzake .
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kama vile simu, redio au kanda za sauti kusikilizia mahojiano mbalimbali ili kutambua vipengele vya usikilizaji faafu.
- Ubunifu : mwanafunzi anapopendekeza vipengele sahihi vya kuzingatia na kuvitumia katika kusikiliza na kujibu mahojiano.
- Kujimini: mwanafunzi anaposhiriki katika mahojiano na kujieleza kwa ukakamavu. Pia anapochangia katika shughuli za ujifunzaji.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki mahojiano na wenzake, mzazi au mlezi na kujifunza njia bora za kusikiliza na kujibu mahojiano.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kuzungumza katika mahojiano bila kuwakata kauli.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza vifaa vya kidijitali anavyotumia katika mazungumzo.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji na kushirikiana na wenzake.

Masuala Mtambuko

- Masuala ya afya na mazingira: mwanafunzi anaposhiriki katika mazungumzo kuhusu suala lengwa.
- Elimu ya mazingira na tabia nchi: mwanafunzi anaposhiriki katika mazungumzo kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English: somo hili pia linashughulikia dhana ya kusikiliza na kujibu mahojiano.
- Integrated Science na Agriculture and Nutrition: masomo haya pia yanashughulikia masuala ya afya na mazingira.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
1.2 Kusoma	1.2.1 Ufahamu wa Kifungu cha Simulizi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kudondoa habari mahususi katika kifungu cha ufahamu cha simulizi, b) kupanga matukio yanavyofuatana katika kifungu cha ufahamu cha simulizi, c) kufanya utabiri na ufasiri kutokana na kifungu cha ufahamu cha simulizi, d) kueleza maana ya msamiati katika kifungu cha ufahamu cha simulizi, e) kuchangamkia kujibu maswali ya ufahamu ili kukuza uelewa wa habari.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> kusoma kifungu simulizi kwenye kitabu au kifaa cha kidijitali, kudondoa habari mahususi (<i>k.v. nani? nini? wapi? lini?</i>) katika ufahamu wa kifungu cha simulizi, kupanga matukio yanavyofuatana katika kifungu cha ufahamu cha simulizi akishirikiana na wenzake, kufanya utabiri na ufasiri kutokana na kifungu cha ufahamu cha simulizi alichosoma akiwa na mwenzake, kutambua msamiati (<i>k.v. maneno na nahau</i>) katika kifungu cha ufahamu cha simulizi na kuueleza kwa kutumia kamusi akishirikiana na wenzake, kusoma vifungu simulizi mtandaoni au kwenye vitabu kuhusu suala lengwa, kutambua na kueleza maana ya 	1. Je, tunapataje habari mahususi katika kifungu cha ufahamu? 2. Je, ni mambo gani yanayoweza kukusaidia kuelewa kifungu cha ufahamu?

		<p>msamiati wa usafi wa sehemu za umma kulingana na muktadha wa matumizi katika vifungu simulizi alivyosoma mtandaoni,</p> <ul style="list-style-type: none"> • kumsomea mzazi au mlezi sentensi kuhusu usafi wa sehemu za umma kisha wajadiliane umuhimu wa kudumisha usafi wa mazingira ya umma. 	
--	--	---	--

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kujadili na kudondo habari mahususi kutoka kwenye kifungu alichosoma.
- Kujihamini : mwanafunzi anapotumia msamiati wa suala lengwa kwa usahihi katika muktadha maalum.
- Uwazaji kina na utatuza wa matatizo: mwanafunzi anapobashiri na kufasiri kutokana na kifungu cha ufahamu.
- Ujuzi wa kidijitali : mwanafunzi anaposakura mtandaoni na kusoma vifungu kuhusu suala lengwa.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anaposikiliza maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji .
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapoitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji. Pia anapotunza vifaa vya kidijitali anavyotumia.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake na kuchangia katika shughuli za ujifunzaji.

Masuala Mtambuko

- Elimu ya mazingira na tabia nchi: mwanafunzi anaposoma matini kuhusu suala lengwa.

- Masuala ya afya na mazingira: mwanafunzi anaposoma matini kuhusu suala lengwa na kuzingatia ujumbe.

Uhusiano na masomo mengine

- English: somo hili pia linashughulikia kusoma kwa ufahamu.
- Integrated Science na Agriculture and Nutrition: masomo haya pia yanashughulikia masuala ya afya na mazingira.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
1.3 Kuandika	1.3.1 Viakifishi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua matumizi ya alama ya hisi na ritifaa katika matini, b) kutumia alama ya hisi na ritifaa ipasavyo katika matini, c) kuonea fahari matumizi yafaayo ya alama ya hisi na ritifaa katika matini.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> ● kutambua alama ya hisi na ritifaa katika maneno, sentensi au vifungu vyta maneno kwenye matini andishi na za kidijitali, ● kuandika maneno, sentensi au vifungu vyta maneno kuhusu kwa kutumia alama ya hisi na ritifaa ipasavyo kwenye kitabu au kifaa cha kidijitali, ● kuandika kwenye tarakilishi, kifungu kifupi kuhusu kwa kutumia alama ya hisi na ritifaa ipasavyo na kuwasambazia wenzake kwenye mtando ili wakitolee maoni, ● kushirikiana na wenzake kusahihisha kifungu kuhusu suala lengwa ambacho hakijatumia alama ya hisi na ritifaa ipasavyo, ● kuwasomea wenzake kifungu alichoandika na kuwataka waandike maneno, sentensi au vifungu vinavyofaa kutumia alama ya hisi na	1. Je, alama ya hisi huonyesha hisia zipi? 2. Je, alama ya ritifaa hutumiwa viyi katika maandishi?

			<ul style="list-style-type: none"> • ritifaa, • kumwonyesha mzazi, mlezi au mwenzake maneno,vifungu vya maneno au sentensi zenye alama ya hisi na ritifaa alizotunga ili atoe maoni yake. 	
--	--	--	---	--

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kuwasomea kifungu alichokiandika.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kuandika kifungu na kukisambaza mtandaoni.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoandika vifungu vyenye matumizi yafaayo ya alama ya hisi na ritifaa.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapomwonyesha mzazi au mlezi wake maneno,vifungu vya maneno na sentensi ambazo zina alama ya hisi na ritifaa.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani .
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za ujifunzaji.

Masuala Mtambuko

- Elimu ya mazingira na tabia nchi: mwanafunzi anapoandika kifungu kuhusu suala lengwa.
- Masuala ya afya na mazingira: mwanafunzi anapoandika kifungu kuhusu suala lengwa kwa kuzingatia alama ya hisi na ritifaa ipasavyo.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English: somo hili pia linashughulikia uakifishaji.
- Integrated Science na Agriculture and Nutrition: masomo haya pia yanashughulikia masuala ya afya na mazingira.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
1.4 Sarufi	1.4.1 Viwakilishi vya Nafsi, Vionyeshi na vya Idadi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua viwakilishi vya nafsi, vionyeshi/viashiria na vya idadi katika matini, b) kutumia viwakilishi vya nafsi, vionyeshi/viashiria na vya idadi ipasavyo katika matini, c) kuchangamkia matumizi yafaayo ya viwakilishi vya nafsi, vionyeshi/viashiria na vya idadi ili kufanikisha mawasiliano.	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kuchopoa viwakilishi vya nafsi, vionyeshi/viashiria na vya idadi katika kapu maneno, chati, mti maneno au katika tarakilishi, • kutaja viwakilishi vya nafsi, vionyeshi/viashiria na vya idadi akiwa na wenzake, • kutambua viwakilishi vya nafsi, vionyeshi/viashiria na vya idadi katika sentensi au vifungu kwenye vitabu au tarakilishi kwa kuvipigia mstari au kuvikolezea wino, • kutunga sentensi au vifungu kwa kutumia viwakilishi vya nafsi, vionyeshi/viashiria na vya idadi, • kumsomea mzazi, mlezi au mwenzake sentensi zinazotumia viwakilishi vya nafsi, vionyeshi/viashiria na vya idadi na kuzituma mtandaoni ili wenzake na mwalimu wazitolee maoni. 	Viwakilishi vina umuhimu gani katika mawasiliano?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapotumia viwakilishi mbalimbali kuwatungia wenzake sentensi na kuwashirikisha kutunga sentensi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kutambua viwakilishi mbalimbali.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kuhusu suala lengwa akitumia viwakilishi mbalimbali.
- Kujiами: mwanafunzi anapofaulu kutambua viwakilishi vya nafsi, vionyeshi/viashiria na vya idadi na kuvitungia sentensi sahihi.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani .
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapo jitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za ujifunzaji.

Masuala Mtambuko

- Elimu ya mazingira na tabia nchi: mwanafunzi anapoandika sentensi kuhusu suala lengwa.
- Masuala ya afya na mazingira: mwanafunzi anapoandika sentensi au kifungu kuhusu suala lengwa kwa kutumia viwakilishi mbalimbali.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English: somo hili pia linashughulikia viwakilishi.
- Integrated Science na Agriculture and Nutrition: masomo haya pia yanashughulikia masuala ya afya na mazingira.

2.0 MATUMIZI YAFAAYO YA DAWA

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
2.1 Kusikiliza na Kuzungumza	2.1.1 Kusikiliza kwa Kina (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua sauti /g/ na /gh/ katika silabi na maneno, b) kutamka sauti /g/ na /gh/ ipasavyo katika silabi na maneno, c) kutumia maneno yeny sauti /g/ na /gh/ ipasavyo katika matini ili kuyatofautisha kimatamshi, d) kuchangamkia matamshi bora ya sauti /g/ na /gh/ katika mazungumzo ya kawaida.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> ● kutambua sauti /g/ na /gh/ katika maneno na silabi, ● kusikiliza maneno, sentensi au vitanzandimi vinavyohusisha sauti /g/ na /gh/ katika kifaa cha kidijitali na kutambua sauti hizo akishirikiana na wenzake, ● kutafuta maneno yeny sauti /g/ na /gh/ katika matini andishi au za kidijitali na kuyatamka ipasavyo, ● kutunga sentensi akitumia maneno yeny sauti /g/ na /gh/ na kuziwasilisha darasani ili wenzake wazitathmini, ● kushiriki mazungumzo na mzazi au mlezi wake kuhusu suala lengwa kwa kuzingatia matamshi bora ya sauti /g/ na /gh/. 	Ni maneno yapi yaliyo na sauti /g/ na /gh/?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika mazungumzo kwenye kikundi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kusikiliza vitanza ndimi vyenye sauti lengwa.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi akitumia maneno yenye sauti lengwa.
- Kujiamini: mwanafunzi anapotamka ipasavyo sauti lengwa na anapochangia katika shughuli za ujifunzaji.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki mazungumzo na mzazi au mlezi kwa kuhusisha matamshi bora ya sauti lengwa.

Maadili

- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapo jitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji na kutunza vifaa vya kidijitali alivyotumia.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.
- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.

Masuala Mtambuko

- Afya ya mtu binafsi: mawanafunzi anapotunga sentensi akizingatia suala lengwa.
- Elimu ya afya ya kujikinga: mawanafunzi anapotumia maneno yanayohusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English: somo hili pia linashughulikia dhana ya kutofautisha na kutamka sauti.
- Integrated Science na Agriculture and Nutrition: masomo haya pia yanashughulikia masuala ya afya.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
2.2 Kusoma	2.2.1 Kusoma kwa Mapana (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua msamiati uliotumiwa katika matini ya kujichagulia, b) kutumia ipasavyo msamiati unaotokana na matini aliyosoma, c) kueleza kwa muhtasari ujumbe wa matini aliyosoma, d) kujenga mazoea ya kusoma matini za miktadha mbalimbali ili kupanua mawanda ya fikra.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kuteua matini kuhusu suala linalomvutia, • kusoma matini aliyojichagulia na kutambua vipengele vyake muhimu, • kutambua msamiati uliotumiwa katika matini ya kujichagulia (<i>andishi au ya kidijitali</i>), • kutumia kamusi kutafuta maana za maneno asiyoyajua, • kutungia mwenzake sentensi akitumia msamiati katika matini aliyosoma (<i>ya kidijitali au maandishi</i>), • kuwaeleza wenzake ujumbe wa matini aliyosoma, • kutoa muhtasari wa matini ya kujichagulia aliyosoma na kuwasilisha kwa wenzake, • kuweka rekodi ya aliyosoma kwa kuyanakili katika kijitabu, • kusakura mtandaoni na kujichagulia matini kuhusu suala lengwa kisha 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Unazingatia nini unapochagua matini ya kusoma? 2. Unapataje ujumbe katika matini uliyoisoma?

			<ul style="list-style-type: none"> • aisome, • kuwawasilishia wenzake kwa kifupi alichojifunza kutokana na matini aliyoisoma mtandaoni. 	
--	--	--	---	--

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapomtungia mwenzake sentensi na pia kutoa muhtasari wa matini aliyoisoma.
- Kujimini: mwanafunzi anapowaeleza wenzake ujumbe wa matini aliyoisoma.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi akitumia msamiati aliojifunza.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapoichagulia matini ya kusoma na kutafuta maana za maneno asiyoyajua kwenye kamusi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anaposakura mtandaoni na kujichagulia matini ya kusoma.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake wanapowasilisha muhtasari wa matini ya kujichagulia waliyoisoma.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kutafuta na kusoma matini. Pia anapotafuta maana za maneno asiyoyajua kwenye kamusi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kutunga sentensi akitumia msamiati aliojifunza.

Masuala Mtambuko

- Afya ya mtu binafsi: mwanafunzi anaposoma matini ya kujichagulia kuhusu suala lengwa.
- Elimu ya afya ya kujikinga: mwanafunzi anaposoma matini ya kujichagulia kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English: somo hili pia linashughulikia kusoma kwa mapana.
- Integrated Science na Agriculture and Nutrition: masomo haya pia yanashughulikia masuala ya afya.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwu	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
2.3 Kuandika	2.3.1 Barua ya Kirafiki (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza umuhimu wa barua ya kirafiki ya kutoa shukrani, b) kutambua vipengele vya kumuundo vya barua ya kirafiki ya kutoa shukrani, c) kuandika barua ya kirafiki ya kutoa shukrani kwa kuzingatia ujumbe, lugha na muundo ipasavyo, d) kukuza mazoea ya kuandika barua ya kirafiki ya kutoa shukrani katika maisha ya kila siku.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kueleza umuhimu wa kuandika barua ya kirafiki ya kutoa shukrani kuhusu masuala mbalimbali (<i>k.v. kwa sababu ya kutembelewa hospitalini, kupata ushauri, kusaidiwa kutatua suala fulani</i>), • kutambua ujumbe unaoafiki barua ya kirafiki ya kutoa shukrani kwa kujadiliana na mwenzake, • kutambua lugha inayofaa kwa uandishi wa barua ya kirafiki ya kutoa shukrani, • kujadili vipengele vya kumuundo vya barua ya kirafiki ya kutoa shukrani (<i>k.v. anwani ya mwandishi, tarehe</i>,), • kuandika barua ya kirafiki ya kutoa shukrani daftarini au kwenye tarakilishi, • kuwasilisha insha yake darasani au kumsambazia mwenzake kupitia mtandaoni ili aitolee maoni, • kumwandikia mzazi, mlezi au 	<p>1. Je, ni mambo gani yanayoweza kukufanya uandike barua ya kirafiki ya kutoa shukrani?</p> <p>2. Barua ya kirafiki ya kutoa shukrani huwa na vipengele gani?</p>

			mwenzake barua ya kirafiki ya kutoa shukrani na kuiwasilisha darasani.	
--	--	--	--	--

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kujadili vipengele vya barua ya kirafiki ya kutoa shukrani.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia tarakilishi kuandika barua na kuisambaza mtandaoni.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoandika barua ya kirafiki ya kutoa shukrani.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapomwandikia mzazi au mlezi wake barua ya kirafiki ya kutoa shukrani.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anaposikiliza maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani .
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za ujifunzaji.

Masuala Mtambuko

- Afya ya mtu binafsi: mwanafunzi anapoandika barua ya kirafiki kuhusu suala lengwa.
- Elimu ya afya ya kujikinga: mwanafunzi anapoandika barua kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English: somo hili pia linashughulikia uandishi wa insha za kiuamilifu.
- Integrated Science na Agriculture and Nutrition: masomo haya pia yanashughulikia masuala ya afya.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
2.4 Sarufi	2.4.1 Viwakilishi vya Sifa, Pekee na Viulizi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua viwakilishi vya sifa, vya pekee na viulizi katika matini, b) kutumia viwakilishi vya sifa, vya pekee na viulizi ifaavyo katika matini, c) kuchangamkia kutumia viwakilishi vya sifa, vya pekee na viulizi katika mawasiliano.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kuchopoa viwakilishi vya sifa, vya pekee na viulizi katika kapu maneno, kadi maneno, chati au katika tarakilishi, • kutaja viwakilishi vya sifa, vya pekee na viulizi akishirikiana na wenzake, • kutambua viwakilishi vya sifa, vya pekee na viulizi katika sentensi au vifungu kwenye vitabu au tarakilishi kwa kuvipigia mstari au kuvikolezea wino, • kutunga sentensi au vifungu kuhusu suala lengwa kwa kutumia viwakilishi vya sifa, vya pekee na viulizi akishirikiana na wenzake, • kujaza nafasi zilizoachwa katika sentensi na vifungu kwa kutumia viwakilishi vya sifa, vya pekee na viulizi vifaavyo, • kumtungia mzazi, mlezi au mwenzake sentensi zinazotumia viwakilishi vya 	<p>1. Kuna tofauti gani kati ya viwakilishi vya sifa na vivumishi vya sifa?</p> <p>2. Viwakilishi vya vya pekee hutumiwa kwa namna gani?</p>

			sifa, vya pekee na viulizi na kuzituma mtandaoni ili wenzake na mwalimu wazitolee maoni.	
Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa				
• Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kujadili kuhusu viwakilishi vya sifa, vya pekee na viulizi.				
• Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusambazia viwakilishi vya sifa, vya pekee na viulizi mtandaoni.				
• Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi akitumia viwakilishi vya sifa, vya pekee na viulizi.				
• Kujihamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua viwakilishi vya sifa, vya pekee na viulizi na kuvitungia sentensi sahihi na vifungu.				
Maadili				
• Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.				
• Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani .				
• Uwajibikaji: mwanafunzi anapojoitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji.				
• Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.				
Masuala Mtambuko				
• Afya ya mtu binafsi: mwanafunzi anapotunga sentensi au kifungu kuhusu suala lengwa.				
• Elimu ya afya ya kujikinga: mwanafunzi anapotunga sentensi kuhusu suala lengwa.				
Uhusiano na Masomo Mengine				
• English: somo hili pia linashughulikia aina za viwakilishi.				
• Integrated Science na Agriculture and Nutrition: masomo haya pia yanashughulikia masuala ya afya.				

3.0 DHIKI ZINAZOKUMBA WANYAMA

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
3.1 Kusikiliza na Kuzungumza	3.1.1 Hadithi Mighani (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza dhana ya mighani ili kuipambanua, b) kujadili vipengele vya kuzingatia katika uwasilishaji wa mighani, c) kujadili ujumbe na lugha katika mighani, d) kusimulia mighani kwa kuzingatia vipengele vifaavyo vya uwasilishaji wa mighani, e) kuchangamkia kushiriki katika uwasilishaji wa mighani katika miktadha mbalimbali ya kijamii.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kueleza maana ya mighani akishirikiana na wenzake, • kushiriki na wenzake kueleza sifa za mighani, • kujadili vipengele vya kuzingatia katika uwasilishaji wa mighani (<i>k.v. kutumia lugha kulingana na hadhira, kuihusisha hadhira kwa mfano kwa kutumia maswali ya balagha,</i>) akishirikiana na wenzake, • kushiriki na wenzake kujadili ujumbe na lugha (<i>k.v. matumizi ya tamathali za usemi kama vile chuku, urudiaji</i>) katika mighani aliyosikiliza ikitambwa na wenzake, mgeni mwalikwa au katika kifaa cha kidijiali kama vile kinasasauti, • kusikiliza mighani ikisimuliwa 	Je, unaposimulia mighani unafaa kuzingatia vipengele gani?

			<p>katika vifaa vya kidijitali au kutoka kwa mgeni mwalikwa na kubainisha sifa na vipengele vya uwasilishaji vilivyozingatiwa,</p> <ul style="list-style-type: none"> ● kusimulia mighani kwa kuzingatia vipengele vifaavyo vya uwasilishaji, ● kuwasilishia mzazi, mlezi au mwenzake mighani aliyotafitia katika jamii yake na kujadili ujumbe husika. 	
<p>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kusimulia mighani na kufafanua sifa za mighani. ● Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusikiliza mighani mbalimbali. ● Uwazaji kina: mwanafunzi anapochanganua ujumbe na lugha katika mighani. ● Kujimini: mwanafunzi anaposimulia mighani. Pia anapochangia katika shughuli za ujifunzaji. ● Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki katika kutafiti kuhusu mighani ya jamii yake akiwa na mzazi au mlezi wake. ● Uraia: mwanafunzi anapotafitia na kuthamini mighani katika jamii yake. 				
<p>Maadili</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Heshima: mwanafunzi anaposikiliza maoni ya wenzake . ● Uzalendo: mwanafunzi anaposimulia mighani ya jamii yake na kuionea fahari. Pia mwanafunzi anapojifunza kujitolea mhanga, kuitumikia jamii yake kutokana na matendo ya jagina katika mighani. ● Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani . ● Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza vifaa vya kidijitali anavyotumia darasani. 				

Masuala Mtambuko

- Elimu ya utunzaji wa wanyama : mwanafunzi anaposimulia hadithi kuhusu suala lengwa.
- Elimu ya kifedha: mwanafunzi anapowazia kuhusu umuhimu wa wanyama.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English : masomo haya pia yanashughulikia hadithi za fasihi simulizi.
- Agriculture and Nutrition : somo hili pia linashughulikia masuala ya wanyama.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
3.2. Kusoma	3.2.1 Kusoma kwa Kina (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya tamthilia ili kuiptambanua, b) kujadili sifa za tamthilia kama utanzu wa fasihi andishi, c) kuchangamkia usomaji wa tamthilia ili kukuza stadi ya kusoma.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kufafanua maana ya tamthilia akishirikiana na wenzake, • kutafiti maktabani au mtandaoni kuhusu sifa za tamthilia akishirikiana na wenzake, • kuwasilishia wenzake utafiti wake darasani au kuwasambazia mtandaoni ili wautolee maoni, • kusoma tamthilia iliyoteuliwa na mwalimu na kutambua sifa zake akishirikiana na wenzake, • kuwasilishia mzazi, mlezi au mwenzake sifa za tamthilia aliyosoma ili azitolee maoni. 	Je, tamthilia uliyowahi kusoma ilikuwa inahusu nini?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapotangamana na wenzake na kuchangia katika shughuli za ujifunzaji na kujadili sifa za tamthilia.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anaposakura mtandaoni ili kutafiti kuhusu maana na sifa za tamthilia.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapojoitolea kufanya utafiti maktabani au mtandaoni kuhusu maana na sifa za tamthilia.
- Kujihamini: mwanafunzi anapowasilishia wenzake sifa za tamthilia.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anaposikiliza maoni ya wenzake wanapojadili sifa za tamthilia. Pia anapowakosoa wenzake kwa heshima.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kutafiti kuhusu maana na sifa za tamthilia maktabani na mtandaoni. Pia anapowawasilishia wenzake darasani.
- Upendo: mwanafunzi anapotoa maoni yake kwa upendo kuhusu uwasilishaji wa wenzake.

Masuala Mtambuko

- Mtazamo wa ukuaji wa binadamu: mwanafunzi anaposoma tamthilia, mtazamo wake wa wa ulimwengu unaweza kubadilika na kukua.
- Masuala mtambuko mbalimbali kutegemea maudhui ya tamthilia.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English: somo hili pia linashughulikia kusoma kwa kina.
- Agriculture and Nutrition : somo hili pia linashughulikia masuala ya wanyama.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
3.3 Kuandika	3.3.1 Insha za Kubuni (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kubaini wazo moja kuu la insha ya masimulizi atakayoandika, b) kuandika insha ya masimulizi inayoendeleza wazo moja kuu katika kila aya, c) kufurahia kuandika insha za masimulizi katika maisha ya kila siku akizingatia ujumbe uliotegemezwa kwenye wazo moja kuu.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kutambua wazo moja kuu la simulizi kwenye matini andishi na za kidijitali au katika kielelezo cha insha za kubuni akishirikiana na wenzake, • kuandika insha ya masimulizi kuhusu suala lengwa akizingatia wazo moja kuu, • kuliendeleza wazo moja kuu katika kila aya kupitia kwa wahusika katika simulizi, • kuandika kwenye tarakilishi,insha ya kubuni kuhusu suala lengwa akizingatia wazo moja kuu na kuwasambazia wenzake kwenye mtandao ili waitolee maoni, • kushirikiana na wenzake kusahihisha insha ya kubuni aliyoandika kwa kuzingatia wazo moja kuu, • kuwasomea wenzake insha 	Je, ni vipengele vipi vya kimsingi utakavyozingatia unapoandika insha ya kubuni?

			aliyoandika na kuwataka kutambua wazo moja kuu.	
--	--	--	--	--

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kusahihisha insha na anapoandika insha na kuwasomea wenzake.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kuandika insha na kuisambaza mtandaoni.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoandika insha kwa kuzingatia wazo moja kuu.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kuwasomea wenzake insha aliyoandika.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anaposikiliza maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.

Masuala Mtambuko

- Elimu ya utunzaji wa wanyama: mwanafunzi anapoandika insha ya kubuni kuhusu suala lengwa.
- Elimu ya fedha: mwanafunzi anapoandika insha ya kubuni kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English: somo hili pia linashughulikia insha za masimulizi.
- Agriculture and Nutrition : somo hili pia linashughulikia masuala ya wanyama.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
3.4 Sarufi	3.4.1 Viwakilishi Vimilikishi na Visisitizi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua viwakilishi vimilikishi na visisitizi katika matini, b) kutumia viwakilishi vimilikishi na visisitizi ipasavyo katika matini, c) kuchangamkia kutumia viwakilishi vimilikishi na visisitizi katika sentensi na vifungu.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kuchopoa viwakilishi vimilikishi na visisitizi katika kapu la maneno, orodha ya maneno, sentensi, vifungu au katika tarakilishi, • kutaja viwakilishi vimilikishi na visisitizi akiwa na wenzake, • kutambua viwakilishi vimilikishi na visisitizi katika orodha ya maneno, sentensi, vifungu kwenye vitabu au tarakilishi kwa kuvipigia mstari au kuvikolezea wino, • kutunga sentensi au vifungu kuhusu suala lengwa kwa kutumia viwakilishi vimilikishi na visisitizi akishirikiana na wenzake, • kujaza mapengo kwenye sentensi au vifungu kwa kutumia viwakilishi vimilikishi na visisitizi, • kumsomea mzazi, mlezi au mwenzake sentensi zinazotumia viwakilishi vimilikishi na visisitizi ili azitolee maoni. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Unazingatia nini unapotumia viwakilishi vimilikishi? 2. Je, viwakilishi visisitizi vina muhimu gani katika mawasiliano?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapotajia wenzake viwakilishi vimilikishi na visisitizi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kutambua viwakilishi vimilikishi na visisitizi.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kuhusu suala lengwa akitumia viwakilishi vimilikishi na visisitizi.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua viwakilishi vimilikishi na visisitizi na kuvitungia sentensi sahihi.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani .
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapo jitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji, pia anapo jitolea kufanya kazimradi
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.

Masuala Mtambuko

- Elimu ya utunzaji wa wanyama: mwanafunzi anapoandika sentensi au kifungu kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English: somo hili pia linashughulikia viwakilishi.
- Agriculture and Nutrition : somo hili pia linashughulikia masuala ya wanyama.

4.0 MATUMIZI BORA YA MALIASILI

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
4.1 Kusikiliza na Kuzungumza	4.1.1 Hadithi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza dhana ya visasili ili kuibanisha, b) kujadili vipengele vyakimsingi katika uwasilishaji wa visasili, c) kuwasilisha visasili kwa kuzingatia uwasilishaji ufaao, d) kufurahia uchambuzi na uwasilishaji wa visasili ili kujenga umahiri katika fasihi simulizi.	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kueleza maana ya visasili akishirikiana na wenzake, • kufanya utafiti maktabani na mtandaoni kuhusu sifa za visasili, • kuwasilishia wenzake matokeo ya utafiti wake wa sifa za visasili ili wazijadili, • kujadili vipengele vyakimsingi katika uwasilishaji wa visasili (<i>k.v. ujumbe, wahusika na mbinu za lugha</i>), • kusikiliza visasili katika vifaa vyakidijitali au kutoka kwa mgeni mwalikwa na kubainisha vipengele vyakimsingi vyauwasilishaji wa visasili, • kusimulia visasili kwa kuzingatia vipengele vyakimsingi vyauvisasili, • kujadili na mzazi au mlezi kuhusu visasili katika jamii yake, • kusimulia visasili akiwa na mzazi, mlezi au mwenzake akizingatia vipengele vyakimsingi vyau 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Je, uwasilishaji wa hadithi ya visasili huzingatia vipengele gani? 2. Visasili vina sifa gani?

			uwasilishaji.	
--	--	--	---------------	--

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliiano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika kusimulia visasili kwenye kikundi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kusikiliza visasili mbalimbali.
- Kujiamini: mwanafunzi anaposimulia visasili. Pia anapochangia .
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki kusimulia visasili na mzazi,mlezi au mwenzake.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika majadiliano ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani .
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojoitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.

Masuala Mtambuko

- Elimu ya mazingira na tabia nchi: mwanafunzi anapowasilisha visasili kuhusu suala lengwa hasa kuhusu suala maliasili katika mazingira yake.
- Elimu ya kifedha: mwanafunzi anapowasilisha visasili kuhusu suala lengwa na kuwazia kuhusu matumizi ya maliasili.
- Umaskini: mwanafunzi anapowazia jinsi matumizi yafaayo ya maliasili yanaweesha kupunguza umaskini.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English: somo hili pia linashughulikia dhana ya tungo za fasihi simulizi.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia matumizi ya maliasili.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
4.2 Kusoma	4.2.1 Kusoma kwa Ufasaha (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) Kutambua vipengele vya kusoma kwa ufasaha ili kuvibainisha, b) kusoma kifungu kwa kuzingatia matamshi bora, c) kusoma kifungu kwa kasi ifaayo, d) kusoma kifungu kwa kutumia sauti ipasavyo, e) kusoma kifungu kwa kuambatanisha ishara zifaazo, f) kuchangamkia kusoma kifungu kwa kuzingatia vipengele vya usomaji.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kujadiliana na wenzake vipengele vya kuzingatia katika kusoma makala kwa ufasaha, • kutazama vielelezo vya video vinavyoonyesha usomaji fasaha wa makala (<i>k.v. hotuba, habari,</i>) au na wenzake, • kusoma kifungu kuhusu suala lengwa katika matini andishi au ya kidijitali akizingatia matamshi bora, • kusoma kifungu cha habari kwa kasi ifaayo kuhusu suala lengwa, • kusoma kifungu akizingatia sauti ifaayo (<i>k.v. kiwango cha sauti na kiimbo</i>), • kusoma kifungu kwa kuambatanisha ishara zifaazo panapofaa (<i>k.v. ishara za uso na mikono zinazozingatia tamaduni</i>), • kushirikiana na mzazi au mlezi kusoma makala akizingatia vipengele vya usomaji bora. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Je, kusoma kwa ufasaha kuna umuhimu gani? 2. Unaposoma kifungu ni mambo yapi unayozingatia ili kufanikisha usomaji kwa ufasaha?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake na kujadiliana kuhusu vipengele veya kusoma kwa ufasaha.
- Kujiamini: mwanafunzi anaposoma kifungu kwa ufasaha.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotumia ishara zifaazo wakati wa kusoma kifungu.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli ya kusoma.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzajiwanapojadili vipengele veya usomaji bora.
- Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika mjadala wakati wa shughuli ya ujifunzaji .
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuwasomea wenzake kifungu.
- Umoja: mwanafunzi anapotangamana na wenzake kujadili vipengele veya usomaji bora.

Masuala Mtambuko

- Elimu ya mazingira na tabia nchi: mwanafunzi anaposoma kifungu kuhusu suala lengwa hasa kuhusu suala maliasili katika mazingira yake.
- Elimu ya kifedha: mwanafunzi anaposoma kifungu kuhusu suala lengwa na kuwazia kuhusu matumizi ya maliasili.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English: somo hili pia linashughulikia stadi ya kusoma.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia matumizi ya maliasili.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
4.3 Kuandika	4.3.1 Insha za Kubuni (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua mbinu za lugha katika insha ya masimulizi, b) kujadili umuhimu wa mbinu za lugha katika insha za masimulizi, c) kujadili wahusika na mandhari katika insha za masimulizi, d) kuandika insha ya masimulizi akizingatia mbinu za lugha, wahusika wanaobainika na mandhari ifaavyo, e) kufurahia kuandika insha ya masimulizi akizingatia lugha, wahusika na mandhari ifaavyo ili kukuza ubunifu.	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kutambua mbinu za lugha (<i>k.v. tashbihi, sitiari, nahau,</i>) katika vielelezo vyta insha ya masimulizi akishirikiana na wenzake, • kushirikiana na wenzake kujadili umuhimu wa lugha ya kiubunifu katika vielelezo vyta insha za masimulizi, • kutafiti maktabani au mtandaoni kuhusu umuhimu wa mbinu za lugha katika insha ya masimulizi, • kuwasilisha utafiti wake darasani ili kujadiliana na wenzake, • kujadili wahusika na mandhari katika vielelezo vyta insha za masimulizi kutoka kwenye maandishi au vifaa vyta kidijitali akiwa na wenzake, • kuandika insha ya masimulizi akitumia lugha kiubunifu na kuwabainisha wahusika na mandhari akizingatia suala lengwa, • kuwasomea wenzake insha aliyoandika ili waitathmini, 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Je, ni vipengele viyi vyta kimsingi utakavyozingati a unapoandika insha ya masimulizi? 2. Mbinu za lugha zina umuhimu gani katika uandishi wa insha ya masimulizi?

			<ul style="list-style-type: none"> • kumsomea mzazi, mlezi au mwenzake kielelezo cha insha ya masimulizi ili aitolee maoni. 	
--	--	--	--	--

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kujadili vipengele vya insha ya masimulizi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kutafiti kuhusu mbinu za lugha.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoandika insha kwa kuzingatia vipengele vifaavyo vya uandishi wa insha ya masimulizi.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapotafiti maktabani au mtandaoni kuhusu mbinu za lugha.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kuwasomea wenzake insha hadharani.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani .
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.

Masuala Mtambuko

- Elimu ya mazingira na tabia nchi: mwanafunzi anapoandika insha kuhusu suala lengwa hasa kuhusu suala maliasili katika mazingira yake.
- Elimu ya kifedha: mwanafunzi anapoandika insha kuhusu suala lengwa na kuwazia kuhusu matumizi ya maliasili.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English: somo hili pia linashughulikia vipengele vya masimulizi.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia matumizi ya maliasili.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
4.4 Sarufi	4.4.1 Nyakati na Hali (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya hali ya mazoea na timilifu, b) kutumia hali ya mazoea na timilifu ipasavyo katika matini, c) kufurahia kutumia hali ya mazoea na timilifu ipasavyo ili kufanikisha mawasiliano.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kushirikiana na wenzake kueleza maana ya hali ya mazoea na timilifu, • kusoma kifungu na kutambua hali iliyotumiwa akishirikiana na wenzake, • kutunga sentensi kwa kutumia hali ya mazoea na timilifu akishirikiana na wenzake, • kuandika sentensi katika hali ya mazoea na timilifu kwenye kifaa cha kidijitali na kuwasambazia wenzake mtandaoni ili waitolee maoni, • kuchagua sentensi zinazoashiria matumizi ya hali ya mazoea na timilifu kutokana na mchanganyiko wa sentensi kutoka katika vitabu, tarakilishi, chati kwa kuzikolezea wino au kuzipigia mstari, • kumwasilishia mzazi, mlezi au mwenzake sentensi alizotunga katika hali ya mazoea na timilifu. 	1. Je, unapotaka kuonyesha kwamba jambo hutokea mara kwa mara utatumia viambishi vipi? 2. Je, unapotaka kuonyesha kwamba jambo limefanyika na kukamilika utatumia viambishi vipi?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake na kuchangia kikamilifu katika shughuli za ujifunzaji.

- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kutambua hali ya mazoea na hali timilifu.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kuhusu hali ya mazoea na hali timilifu.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua hali ya mazoea na hali timilifu na kuzitungia sentensi sahihi.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anaposikiliza maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani .
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapo jitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.

Masuala Mtambuko

- Elimu ya mazingira na tabia nchi: mwanafunzi anapotunga sentensi kuhusu suala lengwa hasa kuhusu suala maliasili katika mazingira yake.
- Elimu ya kifedha: mwanafunzi anapotunga sentensi kuhusu suala lengwa na kuwazia kuhusu matumizi ya maliasili.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English: somo hili pia linashughulikia hali mbalimbali.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia matumizi ya maliasili.

5.0 MAJUKUMU YA KIJINSIA

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
5.1 Kusikiliza na Kuzungumza	5.1.1 Kusikiliza Maagizo (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya maagizo ili kuyapambanua, b) kutambua maagizo katika miktadha mbalimbali, c) kujadili sifa za kimsingi za maagizo yafaayo, d) kutoa na kupokea maagizo ipasavyo, e) kuchangamkia kutoa na kufuata maagizo ifaavyo katika miktadha mbalimbali.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kueleza maana ya maagizo ili kuipambanua, • kubainisha maagizo mionganini mwa kauli zilizoandikwa katika kadi, kapu maneno au vifaa vya kidijitali, • kutambua maagizo (<i>k.v. ya tathmini, kuitwa na mtu - njoo hapa; kuagizwa kufanya kazi-mpeleke shuleni; kukatazwa kufanya jambo- usiwanyime wavulana nafasi za elimu</i>) kutoka kwenye kitabu, chati au vifaa vya kidijitali akiwa na wenzake, • kujadili sifa za kimsingi za maagizo yafaayo akishirikiana na wenzake, • kutafiti maktabani au mtandaoni kuhusu sifa za maagizo na kuwawasilishia wenzake darasani wazitathmini, 	1. Je, kwa nini mtu hupewa maagizo? 2. Maagizo ambayo umewahi kupewa yalikusaidia vipi?

		<ul style="list-style-type: none"> • kuigiza utoaji na uitikiaji wa maagizo mbalimbali kwa uwazi akiwa na wenzake, • kujadiliana na wenzake kuhusu aina mbalimbali za maagizo kulingana na miktadha ya jamii zao (<i>k.v. ya kuonya dhidi ya jambo la hatari - usitupe taka hapo, kuelekeza njia</i>), • kusikiliza maagizo ya aina mbalimbali yanayotolewa na mwalimu, mgeni mwalikwa au katika kifaa cha kidijitali na kutaja maagizo yaliyomo, • kushirikiana na mwenzake katika kuandaa maagizo na kisha kuyawasilisha darasani ili yajadiliwe na wenzake. 	
--	--	--	--

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki kujadili sifa za maagizo.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kutolea maagizo mbalimbali.
- Uraia: mwanafunzi anapojifunza kudumisha mahusiano mema kwa kufuata maagizo. Pia anapojifunza kuheshimu majukumu ya kijinsia.
- Ubunifu: mwanafunzi anapobuni na kuigiza maagizo katika miktadha mbalimbali akiwa na wenzake.
- Kujihamini: mwanafunzi anapoigiza maagizo akiwa na wenzake.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani .
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.

Masuala Mtambuko

- Masuala ya kijinsia: mwanafunzi anapoigiza maagizo na wenzake wakizingatia suala lengwa.
- Haki na majukumu ya kibinadamu: mwanafunzi anapojadiliana na wenzake kuhusu aina mbalimbali za maagizo kulingana na miktadha ya jamii.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English: somo hili pia linashughulikia dhana ya maagizo.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
5.2 Kusoma	5.2.1 Kusoma kwa Ufahamu (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kudondo habari mahususi katika kifungu cha ufahamu, b) kueleza maana ya msamiati kulingana na muktadha wa kifungu cha ufahamu, c) kuchangamkia kusoma kwa ufahamu ili kukuza uelewa wa habari.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kusoma kifungu kuhusu suala lengwa katika matini andishi au ya kidijitali, • kueleza habari za kifungu kwa ufupi akishirikiana na wenzake, • kuchopoa msamiati wa suala lengwa na kuutia kwenye kapu la maneno, • kueleza maana za maneno kulingana na muktadha wa matumizi katika matini, • kusakura vifungu vya ufahamu kuhusu suala lengwa kwenye vifaa vya kidijitali akishirikiana na wenzake na kuvisoma, • kumsomea mzazi au mlezi kifungu kifupi kwa sauti na kueleza habari husika kwa ufupi. 	Ni kwa njia gani tunaweza kudondo habari mahususi kutokana na kifungu cha ufahamu?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliiano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki na wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Kujimini: mwanafunzi anapotumia msamiati wa suala lengwa katika muktadha maalum.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoeleza maana ya msamiati kulingana na muktadha maalum.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposoma makala mbalimbali kuhusu suala lengwa.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani .
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika mazungumzo na wenzake.

Masuala Mtambuko

- Masuala ya jinsia: mwanafunzi anaposoma kifungu kuhusu suala lengwa.
- Haki na majukumu ya kibinadamu: mwanafunzi anaposoma kifungu kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English: somo hili pia linashughulikia kusoma kwa ufahamu.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
5.3 Kuandika	5.3.1 Insha ya Maelekezo (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua insha ya maelekezo katika matini, b) kujadili sifa za insha ya maelekezo, c) kuandika insha ya maelekezo akizingatia anwani na mpangilio ufaao, d) kufurahia kuandika insha za maelekezo maishani.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kueleza maana ya insha ya maelekezo akishirikiana na wenzake, • kusoma kwenye kamusi au kifaa cha kidijitali maana ya insha ya maelekezo akiwa na mwenzake, • kutambua aina za insha za maelekezo kwenye maandishi au vifaa vyta kidijitali akishirikiana na wenzake, • kubainisha sifa za insha ya maelekezo kwa kuzingatia vielelezo vyta insha kwenye matini za kimaandishi au za kidijitali (<i>k.v. usahihi wa habari, mpangilio wa maelezo wenyenye mantiki, lugha sahili</i>), • kushiriki kuandaa mpangilio ufaao wa hatua za insha ya maelekezo, • kuandika insha ya maelekezo akizingatia vipengele vyake muhimu (<i>k.v.anwani na mpangilio mwafaka wa hatua</i>) huku akitumia vipengele vyta lugha, • kuwasomea wenzake insha 	Je, ni mambo gani unayozingatia unapoandika insha ya maelekezo?

			aliyoandika ili waitolee maoni.	
Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa				
<ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kujadili kuhusu maana na aina za insha za maelekezo. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusakura maana ya insha ya maelekezo. • Ubunifu: mwanafunzi anapoandika insha ya maelekezo akizingatia vipengele vyake muhimu. • Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapowasomea wenzake insha aliyoandika ili waitolee maoni. • Kujihamini: mwanafunzi anapofaulu kuwasomea wenzake insha aliyoandika. 				
Maadili				
<ul style="list-style-type: none"> • Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji. • Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani . • Uwajibikaji: mwanafunzi anapo jitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji. • Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji. 				
Masuala Mtambuko				
<ul style="list-style-type: none"> • Masuala ya jinsia: mwanafunzi anapoandika insha ya maelekezo kuhusu suala lengwa. • Haki na majukumu ya kibinadamu: mwanafunzi anapoandika insha kuhusu suala lengwa. 				
Uhusiano na Masomo Mengine				
<ul style="list-style-type: none"> • English: somo hili pia linashughulikia uandishi wa insha za maelekezo. • Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii. 				

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
5.4 Sarufi	5.4.1 Nyakati na Hali (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya wakati uliopita hali timilifu na wakati ujao hali timilifu ili kuzipambanua, b) kutambua viambishi vya wakati uliopita hali timilifu na wakati ujao hali timilifu katika matini, c) kutumia wakati uliopita hali timilifu na wakati ujao hali timilifu ipasavyo katika matini, d) kuchangamkia kutumia wakati uliopita hali timilifu na wakati ujao hali timilifu ipasavyo ili kufanikisha mawasiliano.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kueleza maana ya wakati uliopita hali timilifu na wakati ujao hali timilifu, • kutambua viambishi vya wakati uliopita hali timilifu (<i>li, me</i>) na wakati ujao hali timilifu (<i>ta, me</i>) akishirikiana na wenzake, • kushirikiana na wenzake kutenga vitenzi vilivyo katika wakati uliopita hali timilifu na wakati ujao hali timilifu kutoka kwenye chati au mti maneno, • kutunga sentensi kwa kutumia wakati uliopita hali timilifu na wakati ujao hali timilifu, akishirikiana na wenzake (<i>k.m wenyepi walikuwa wamesali wageni walipowasili; wenyepi watakuwa wamesali wageni watakapowasili</i>), • kuandika kifungu kifupi kwenye kifaa cha kidijitali na kuwasambazia wenzake mtandaoni ili wakibadilishe katika nyakati na hali lengwa. 	Kwa nini ni muhimu kujifunza nyakati na hali?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki na kutoa mchango wake .
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kuandika kifungu kifupi na kuwasambazia wenzake mtandaoni.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi na vifungu sahihi kuhusu nyakati na hali lengwa.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua nyakati na hali na kuzitungia sentensi sahihi.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapomsomea mzazi au mlezi wake sentensi alizotunga kwa kutumia nyakati na hali lengwa.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani .
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapo jitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.

Masuala Mtambuko

- Masuala ya kijinsia: mwanafunzi anapotunga sentensi mbalimbali kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English: somo hili pia linashughulikia nyakati na hali.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

6.0 USALAMA NYUMBANI

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
6.1 Kusikiliza na Kuzungumza	6.1.1 Kusikiliza kwa Kufasiri (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua ujumbe katika matini ya kusikiliza, b) kueleza uhusiano kati ya ujumbe wa matini na maisha ya kila siku, c) kujadili mafunzo yanayotokana na ujumbe wa matini, d) kujenga mazoea ya kuhusisha ujumbe katika matini na hali ya maisha ya kila siku.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> ● kueleza masuala yanayozungumziwa katika matini aliyozikiliza kutoka kwa mwalimu, mgeni mwalikwa au katika vifaa vya kidijitali akishirikiana na wenzake, ● kusikiliza matini katika vifaa vya kidijitali, kutoka kwa mwalimu au mgeni mwalikwa na kueleza uhusiano wa ujumbe wa matini na maisha ya kila siku, ● kujadili na wenzake mafunzo yanayotokana na ujumbe wa matini, ● kushirikiana na mzazi au mlezi kusikiliza na kuchanganua habari katika matini za aina mbalimbali kuhusu suala lengwa. 	<p>1. Ni ujumbe gani uliosikiliza katika matini ambao unafanana na mambo katika jamii yako?</p> <p>2. Unajifunza nini kutokana na ujumbe katika matini ulizosikiliza?</p>

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji kutoa hoja na anapoeleza kikamilifu masuala yanayozungumziwa katika habari aliyosikiliza.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusikiliza habari.
- Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapohusisha habari inayozungumziwa katika matini aliyosikiliza na maisha ya kila siku katika kutatua matatizo ya jamii.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kuwaelezea wenzake masuala yanayozungumziwa katika matini aliyosikiliza.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapojadili na mzazi au mlezi wake kuhusu habari katika matini aliyosikiliza.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji na kutunza vifaa vya kidijitali anavyotumia.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki na kuchangia katika shughuli za ujifunzaji.

Masuala Mtambuko

- Masuala ya usalama: mwanafunzi anaposikiliza matini kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English: somo hili pia linashughulikia stadi ya kusikiliza na kufasiri.
- Agriculture and Nutrition: somo hili pia linashughulikia usalama nyumbani.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
6.2 Kusoma	6.2.1 Kusoma kwa Kina (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya maudhui na dhamira katika fasihi ili kuipambanua, b) kutambua maudhui na dhamira katika tamthilia, c) kujadili maudhui na dhamira katika tamthilia, d) kujenga mazoea ya usomaji wa kazi za kifasihi ili kujenga misingi ya uchambuzi.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> ● kueleza maana ya maudhui katika fasihi ● kutambua maudhui mbalimbali katika tamthilia iliyoteuliwa na mwalimu akiwa na wenzake, ● kujadili maudhui ya tamthilia iliyoteuliwa na mwalimu akishirikiana na wenzake, ● kuwawasilishia wenzake darasani uchambuzi wake kuhusu maudhui, ● kuandika maelezo mafupi kuhusu maudhui katika tamthilia iliyoteuliwa na mwalimu, ● kueleza maana ya dhamira katika fasihi, ● kutambua dhamira ya tamthilia iliyoteuliwa na mwalimu akiwa na wenzake, ● kujadili dhamira katika tamthilia akiwa na wenzake, ● kuandika maelezo mafupi kuhusu dhamira ya tamthilia iliyoteuliwa na 	Je, ni mambo gani muhimu yaliyo katika tamthilia ulizosoma?

			<ul style="list-style-type: none"> mwalimu, kuwasilishia mzazi, mlezi au mwenzake uchambuzi wake kuhusu maudhui na dhamira ili wautolee maoni. 	
--	--	--	--	--

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kutambua na kujadili dhamira na maudhui katika tamthilia.
- Kujiamini: mwanafunzi anapowawasilishia wenzake ufupisho wa dhamira na maudhui ili waujadili na kutolea maoni.
- Uwazaji kina: mwanafunzi anapochanganua maudhui na dhamira katika tamthilia na kuwasilishia wenzake.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anaposikiliza maoni ya wenzake wanapotambua na kujadili dhamira na maudhui katika tamthilia.
- Upendo: mwanafunzi anapota maoni kuhusu uwasilishaji wa wengine ili kuwarekebisha na kuwashimiza.
- Umoja: mwanafunzi anapotagusana na wengine ili kutambua na kujadili dhamira na maudhui katika tamthilia.

Masuala Mtambuko

- Masuala mtambuko anuwai: mwanafunzi anaposoma tamthilia.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English: somo hili pia linashughulikia kusoma kwa kina.
- Agriculture and Nutrition:somo hili pia linashughulikia usalama nyumbani.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwা	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
6.3 Kuandika	6.3.1 Insha za Kubuni (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya insha ya mdokezo ili kuipambanua, b) kubainisha aina za insha ya mdokezo, c) kujadili vipengele vya insha ya mdokezo, d) kuandika insha ya mdokezo kwa kuzingatia vipengele vya uandishi husika, e) kufurahia kuandika insha za mdokezo ili kukuza ubunifu.	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● kutambua maana ya insha ya mdokezo, ● kujadili vipengele vya insha ya mdokezo atakachosimulia kutokana na mdokezo kwenye matini au kwenye kikundi, ● kubainisha aina za insha ya mdokezo (<i>kuanzia na kumalizia</i>) kwa kujadiliana na wenzake, ● kusoma kielelezo cha insha kutoka kwenye kitabu au kifaa cha kidijitali, ● kueleza vipengele vilivyozingatiwa katika uandishi wa insha ya mdokezo aliyosoma, ● kuandika insha ya mdokezo kwa kuzingatia vipengele vya uandishi wa insha za mdokezo, ● kuwasilisha insha yake darasani ili wenzake waitolee maoni, ● kuwasilishia mzazi au mlezi insha aliyoandika ili aitolee maoni. 	Je, ni vigezo vipi vinavyotumika katika kuandika insha za mdokezo?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji na kujadiliana kuhusu insha za mdokezo.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vyta kidijitali kusoma vielelezo vyta insha ya mdokezo.
- Ubunifu: mwanafunzi anapofaulu kuandika insha ya mdokezo.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani .
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapo jitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.

Masuala Mtambuko

Masuala ya usalama: mwanafunzi anapoandika insha ya mdokezo kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English: somo hili pia linashughulikia uandishi wa insha.
- Agriculture and Nutrition:somo hili pia linashughulikia usalama nyumbani.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
6.4 Sarufi	6.4.1 Vivumishi vya Sifa na Viashiria (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua vivumishi vya sifa na viashiria/vionyeshi katika matini, b) kutumia vivumishi vya sifa na viashiria/vionyeshi ipasavyo katika matini, c) kuchangamkia matumizi ya vivumishi vya sifa na viashiria katika mawasiliano.	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● kutambua vivumishi vya sifa na viashiria kwenye chati, kadi maneno au kapu maneno, ● kutenga vivumishi vya sifa na viashiria katika orodha ya maneno, sentensi au vifungu kwa kuvipigia mstari au kuvikolezea wino katika matini za kidijitali, ● kumtajia mwenzake vivumishi vya sifa na viashiria katika mazingira ya shulenii na ya nyumbani, ● kutunga sentensi kwa kutumia vivumishi vya sifa na viashiria akishirikiana na wenzake, ● kutunga aya kuhusu suala lengwa kwa kutumia vivumishi vya sifa na viashiria akishirikiana na wenzake, ● kutafiti mtandaoni kuhusu vivumishi vya sifa na viashiria, ● kumsomea mzazi au mlezi kuhusu vivumishi vya sifa na viashiria alivyotafiti mtandaoni. 	Je, kuna tofauti gani kati ya vivumishi vya sifa na vivumishi viashiria?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapochangia katika shughuli za ujifunzaji.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kutafiti kuhusu vivumishi vya sifa na viashiria.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kuhusu suala lengwa akitumia vivumishi vya sifa na viashiria.
- Kujiамиni: mwanafunzi anapofaulu kutambua vivumishi vya sifa na viashiria na kuzitungia sentensi na vifungu sahihi.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapotafiti mtandaoni kuhusu vivumishi vya sifa na viashiria.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji .
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapo jitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji .
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake na kuchangia katika shughuli za ujifunzaji.

Masuala Mtambuko

Masuala ya usalama: mwanafunzi anapoandika kifungu kuhusu suala lengwa kwa kutumia vivumishi vya sifa na viashiria.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English: somo hili pia linashughulikia aina za vivumishi.
- Agriculture and Nutrition:somo hili pia linashughulikia usalama nyumbani.

7.0 KUHUDUMIA WENYE MAHITAJI MAALUM

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
7.1 Kusikiliza na Kuzungumza	7.1.1 Usikilizaji Husishi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya usikilizaji husishi ili kuubainisha, b) kujadili vipengele vya kuzingatia katika usikilizaji husishi, c) kufanya mazungumzo yanayozingatia vipengele vya usikilizaji husishi, d) kuchangamkia kushiriki katika usikilizaji husishi ili kujenga uhusiano mwema na wengine.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> ● kueleza maana ya usikilizaji husishi akishirikiana na wenzake, ● kujadili vipengele vya kuzingatia katika usikilizaji husishi (<i>k.v. kusilikiza kwa makini, kutomhukumu mzungumzaji, kutodakia mazungumzo, kutumia ishara zinazoweza kumhimiza mzungumzaji</i>) kutoka kwenye mazungumzo mafupi, akiwa na mwenzake, ● kusikiliza mazungumzo kuhusu suala lengwa kutoka kwenye vifaa vya kidijitali akizingatia na kutambua vipengele vya usikilizaji husishi vilivyozingatiwa, ● kumsikiliza mwenzake, mwalimu au mgeni mwalikwa akisema kauli au akisoma vifungu vifupi kuhusu suala lengwa na kufasiri hisia zake, ● kuigiza kikao cha utoaji nasaha akishirikiana na wenzake huku akizingatia vipengele vya usikilizaji husishi, ● kushiriki mazungumzo kuhusu suala 	Unaposhiriki katika usikilizaji husishi, utazingatia nini ili kufanikisha usikilizaji?

			lengwa na mzazi, mlezi au mwenzake huku akizingatia vipengele vya usikilizaji husishi.	
--	--	--	--	--

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapojadili kuhusu vipengele vya kuzingatia katika usikilizaji husishi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusikilizia mazungumzo kuhusu suala lengwa.
- Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapofasiri hisia za msemajii.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki mazungumzo kuhusu suala lengwa na mzazi au mlezi wake na kujifunza zaidi vipengele vya usikilizaji husishi.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji. Pia mwanafunzi anapoheshimu zamu ya wenzake katika mazungumzo.
- Upendo: mwanafunzi anapowasikiliza wasemaji kwa makini na kujihusisha na hisia zao.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza vifaa vya kidijitali anavyotumia katika mazungumzo.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.

Masuala Mtambuko

- Haki na majuku ya kibinadamu: mwanafunzi anaposhiriki katika mazungumzo akizingatia suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English: somo hili pia linashughulikia dhana ya aina za usikilizaji.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
7.2 Kusoma	7 .2.1 Ufupisho (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya ufupisho ili kuupambanua, b) kujadili vipengele vya ufupisho wa kifungu, c) kufupisha kifungu akizingatia vipengele vya ufupisho, d) kujenga mazoea ya kuwasiliana kwa maelezo mafupi.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kueleza maana ya ufupisho akishirikiana na wenzake, • kujadili vipengele vya ufupisho wa kifungu akiwa na wenzake, • kusoma kifungu kuhusu suala lengwa katika matini andishi au ya kidijitali akishirikiana na wenzake, • kutambua kwenye matini andishi au ya kidijitali habari za kimsingi katika makala na kuzieleza kwa usahihi kwa kuzingatia mtazamo wa matini katika matini ya kufupishwa akishirikiana na wenzake, • kueleza kwa maneno yake habari muhimu katika kifungu alichosoma, • kufupisha kifungu alichosoma kwa kuzingatia mpangilio ufaao wa habari sahihi kutookana na matini akishirikiana na wenzake, • kuwawasilishia wenzake kazi yake ili waitolee maoni, • kumweleza mzazi au mlezi namna ya 	Unazingatia nini unapofupisha kifungu?

			kufupisha kifungu kwa kuzingatia mpangilio ufaao wa habari sahihi kutokana na matini.	
--	--	--	---	--

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kujadiliana habari kuu za aya kwenye kifungu alichosoma.
- Kujimini: mwanafunzi anapoandaa ufupisho na kuwawasilishia wenzake ili wautolee maoni.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoandika ufupisho kwa kuzingatia mpangilio ufaao.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anaposoma kifungu mtandaoni na kudondoa hoja muhimu.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake wanapojadili vipengele vya ufupisho wa kifungu.
- Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji .
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapoitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji. Pia, anapoitolea kuiandaa kazi yake ili kuwawasilishia wenzake.
- Umoja: mwanafunzi anapotangamana na wenzake kujadili maneno na hoja muhimu katika kifungu.

Masuala Mtambuko

- Haki na majukumu ya kibinadamu: mwanafunzi anaposoma kifungu kuhusu suala lengwa.
- Uongozi na utawala mwema: mwanafunzi anaposoma kifungu kuhusu suala lengwa hasa kuhusu maongozi yanayojali watu wote.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English: somo hili pia linashughulikia ufupisho.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
7.3 Kuandika	7.3.1 Insha za Kubuni (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua tamathali mbalimbali za lugha katika vielelezo insha ya maelezo, b) kueleza jinsi tamathali mbalimbali za lugha zinavyochangia kujenga picha dhahiri katika insha ya maelezo, c) kuandika insha ya maelezo akitumia tamathali mbalimbali za lugha ili kujenga picha dhahiri, d) kufurahia kuandika insha za maelezo akitumia tamathali mbalimbali za lugha ili kujenga picha dhahiri.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kutambua tamathali mbalimbali za lugha katika vielelezo insha za maelezo (<i>k.v. tashbih, sitiari, uhaishaji na tanakali sauti</i>), • kutambua jinsi tamathali za lugha katika kielelezo cha insha ya maelezo zinavyochangia kujenga picha dhahiri ya kinachoelezewa akishirikiana na wenzake, • kupigia mstari tamathali mbalimbali zilizotumiwa kwenye kifungu na kutoa maelezo katika kitabu au kifaa cha kidijitali akishirikiana na wenzake, • kuandika insha ya maelezo akitumia tamathali mbalimbali za lugha ili kujenga picha dhahiri katika insha ya maelezo, • kuwasomea wenzake insha aliyoandika ili waitolee maoni. 	Je, unatumia lugha ya aina gani wakati unapotaka kumweleza mtu kitu ili aweze kupata picha kamili?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kuandika insha ya maelezo.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika shughuli za ujifunzaji.
- Ubunifu: mwanafunzi anapofaulu kuandika insha inayosawiri picha halisi ya kitu anachoelezea.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapowasomea wenzake insha aliyoandika ili waikosoe pamoja.
- Kujiamini: mwanafunzi anapowasomea wenzake insha aliyoandika.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anaposikiliza maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani .
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.

Masuala Mtambuko

- Haki na majuku ya kibinadamu: mwanafunzi anapoandika insha kuhusu suala lengwa.
- Uongozi na utawala mwema: mwanafunzi anapoandika insha kuhusu suala lengwa hasa kuhusu maongozi yanayojali watu wote.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English: somo hili pia linashughulikia uandishi wa insha.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
7.4 Sarufi	7.4.1 Vivumishi Vimilikishi na vya Idadi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua vivumishi vimilikishi na vya idadi katika matini, b) kutumia vivumishi vimilikishi na vya idadi ipasavyo katika matini, c) kuchangamkia matumizi ya vivumishi vimilikishi na vya idadi katika mawasiliano.	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kutambua vivumishi vimilikishi, na vya idadi kwenye chati, kadi maneno au kapu maneno akishirikiana na wenzake, • kutenga vivumishi vimilikishi na vya idadi katika orodha ya maneno, sentensi au vifungu kwa kuzipigia mstari au kuzikolezea wino katika matini za kidijitali au za kimaandishi, • kumtajia mwenzake vivumishi vimilikishi na vya idadi katika mazingira ya shulenii, • kutunga sentensi kwa kutumia vivumishi vimilikishi na vya idadi akishirikiana na wenzake, • kutungaaya kuhusu suala lengwa kwa kutumia vivumishi vimilikishi na vya idadi, • kumtajia mzazi au mlezi sentensi zenye vivumishi vimilikishi na vya idadi katika mazingira ya nyumbani. 	Je, kuna tofauti gani kati ya vivumishi vimilikishi na vya idadi?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapochangia shughuli za ujifunzaji na kuchambua aina mbalimbali za vivumishi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kutafiti kuhusu vivumishi lengwa.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi akitumia vivumishi vya idadi na vimilikishi.
- Kujihamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua vivumishi vya idadi na vimilikishi na kuzitungia sentensi na vifungu sahihi.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anaposikiliza maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji .
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapo jitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake na kuchangia katika shughuli za ujifunzaji.

Masuala Mtambuko

- Haki na majukumu ya kibinadamu: mwanafunzi anapoandika kifungu kuhusu suala lengwa kwa kutumia vivumishi vya idadi na vimilikishi.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English: somo hili pia linashughulikia aina za vivumishi.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

8.0 UHALIFU WA MTANDAONI

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
8.1 Kusikiliza na kuzungumza	8.1.1 Uzungumzaji wa Papo kwa Hapo (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya uzungumzaji wa papo kwa hapo ili kuupambanua, b) kutambua vipengele vya kuzingatia katika uzungumzaji wa papo kwa hapo, c) kutoa uzungumzaji wa papo kwa hapo kwa kuzingatia vipengele vifaavyo vya uzungumzaji, d) kuchangamkia kutoa uzungumzaji wa papo kwa hapo ili kufanikisha mawasiliano.	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kueleza maana ya mazungumzo ya papo kwa hapo akishirikiana na wenzake, • kubainisha vipengele vya kuzingatia katika uzungumzaji wa papo kwa hapo (<i>k.v. ukakamavu, ujumbe unaolenga hadhira husika, ubanifu, upangaji hoja, utumiaji wa lugha ya kawaida, utumiaji wa ishara, utumiaji wa sauti ifaayo</i>) akishirikiana na wenzake, • kusikiliza uzungumzaji wa papo kwa hapo kuhusu suala lengwa yikitolewa na mwalimu, wenzake, mgeni mwalimu au kutoka kwenye vifaa vya kidijitali na kutathmini vipengele vya uwasilishaji viliviyotumika, • kushiriki katika uzungumzaji wa papo kwa hapo akizingatia vipengele vifaavyo, • kubuni uzungumzaji mwepesi wa papo kwa hapo kuhusu suala lengwa akizingatia vipengele vifaavyo na kuwawasilishia wenzake ili wautathmini. 	Unazingatia mambo gani ili kufanikisha uzungumzaji wa papo kwa hapo?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapojieleza kwa njia wazi katika uwasilishaji wa uzungumzaji wa papo kwa hapo.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga uzungumzaji wa papo kwa hapo kuhusu suala lengwa.
- Kujiамиni: mwanafunzi anapofaulu kutoa uzungumzaji wa papo kwa hapo kuhusu suala lengwa.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki uzungumzaji wa papo kwa hapo na kujifunza zaidi kuhusu uzungumzaji wa papo kwa hapo.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapoibusisha hadhira katika uzungumzaji.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza vifaa vya kidijitali anavyotumia katika ujifunzaji.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki na wenzake na kutoa mchango katika shughuli za ujifunzaji.
- Amani : mwanafunzi anaposhiriki na wengine katika uzungumzaji wa papo kwa hapo kuhusu suala lengwa kwa utulivu.

Masuala Mtambuko

- Masuala ya usalama mtandaoni: mwanafunzi anaposhiriki katika uzungumzaji wa papo kwa hapo kuhusu suala lengwa.
- Utunzi na usalama wa watoto: mwanafunzi anaposhiriki katika uzungumzaji wa papo kwa hapo kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English: somo hili pia linashughulikia aina za uzungumzaji.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya uhalifu wa mitandaoni.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
8.2 Kusoma	8 .2.1 Kusoma kwa Kina (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua mandhari na ploti katika tamthilia, b) kueleza umuhimu wa mandhari na ploti ili kuubanisha, c) kujadili mandhari na ploti ya tamthilia aliyoysoma, d) kuchangamkia nafasi ya mandhari na ploti katika tamthilia.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kutambua mandhari mbalimbali katika tamthilia akishirikiana na wenzake, • kueleza umuhimu wa mandhari katika tamthilia akishirikiana na wenzake, • kuandika kwa ufupi kuhusu mandhari katika tamthilia iliyoteuliwa na mwalimu, • kuawasilishia wenzake darasani uchambuzi wake kuhusu mandhari, • kusoma chapisho la tamthilia au kutoka mtandaoni na kutambua mandhari yake, • kutambua ploti ya tamthilia iliyoteuliwa na mwalimu au kwa kushirikiana na wenzake, • kujadili umuhimu wa ploti ya tamthilia iliyoteuliwa na mwalimu au na wenzake, • kuandaa muhtasari kuhusu ploti ya tamthilia iliyoteuliwa na mwalimu, • kuawasilishia wenzake darasani uchambuzi wake kuhusu ploti ya tamthilia aliyoysoma, • kumweleza mzazi au mlezi kuhusu 	1. Ni mandhari gani unayokumbuka yaliyo katika tamthilia ulizowahi kusoma? 2. Ploti ina umuhimu gani katika tamthilia ulizowahi kusoma?

		mandhari na ploti katika tamthilia aliyosoma.	
--	--	--	--

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kujadili na kuchambua mandhari na ploti katika tamthilia.
- Kujimini: mwanafunzi anapowasilisha kazi yake darasani.
- Ubunifu: mwanafunzi anapochanganua habari katika tamthilia ili kupata mandhari na ploti.
- Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapoeleza au kujadili umuhimu wa mandhari na ploti katika tamthilia.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapotafiti muhtasari wa mandhari na ploti.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anaposikiliza maoni ya wenzake wanapotambua na kujadili mandhari na ploti kwenye tamthilia.
- Upendo: mwanafunzi anapota maoni kuhusu uwasilishaji wa wengine ili kuwarekebisha na kuwahimiza.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anaposoma na kuchanganua tamthilia.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wengine ili kutambua na kujadili mandhari na ploti kwenye tamthilia.

Masuala Mtambuko

Masuala mtambuko anuwai: mwanafunzi anaposoma tamthilia na kutambua mandhari na ploti.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English: somo hili pia linashughulikia kusoma kwa kina.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya uhalifu wa mitandaoni.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
8.3 Kuandika	8.3.1 Viakifishi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua matumizi ya alama za mtajo na mshazari katika matini, b) kutumia alama za mtajo na mshazari ipasavyo katika matini, c) kufurahia matumizi yafaayo ya alama za mtajo na mshazari katika matini.	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kutambua matumizi ya alama za mtajo na mshazari kwenye matini andishi au za kidijitali, • kuandika maneno, sentensi au vifungu vya maneno kwa kutumia alama za mtajo na mshazari ipasavyo, • kuandika kwenye kifaa cha kidijitali kifungu kifupi kuhusu suala lengwa akitumia alama za mtajo na mshazari ipasavyo na kuwasambazia wenzake kwenye mtando ili wakitolee maoni, • kushirikiana na wenzake kusahihisha kifungu ambacho hakijatumia alama za mtajo na mshazari ipasavyo, • kuwasomea wenzake kifungu alichoandika na kuwataka waandike maneno, sentensi au vifungu vinavyostahili kuwa na alama za mtajo na mshazari, • kushirikiana na mzazi au mlezi kutafiti mtandaoni au kwenye vitabu vya ziada kuhusu matumizi ya alama 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Je, alama za mtajo hutumiwa vipi katika maandishi? 2. Je, alama ya mshazari hutumiwa vipi katika maandishi?

			za mtajo na mshazari.	
--	--	--	-----------------------	--

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za ujifunzaji darasani.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kuandika kifungu na kuwasambazia wenzake mtandaoni.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoandika vifungu vyenye matumizi yafaayo ya alama za mtajo na mshazari.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhirikiana na mzazi au mlezi kutafiti kuhusu matumizi ya alama za mtajo na mshazari.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani .
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.

Masuala Mtambuko

- Masuala ya usalama mtandaoni: mwanafunzi anapoandika sentensi na vifungu kuhusu suala lengwa.
- Usalama wa watoto: mwanafunzi anapoandika sentensi na vifungu kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English: somo hili pia linashughulikia uakifishaji.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya uhalifu wa mitandaoni.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
8.4 Sarufi	8.4.1 Ngeli na Upatanisho wa Kisarufi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua nomino za ngeli ya I-ZI na I-I katika matini, b) kutambua upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya I-ZI na I-I katika sentensi, c) kutumia nomino za ngeli ya I-ZI na I-I katika matini kwa kuzingatia upatanisho ufaao wa kisarufi, d) kuchangamkia kutumia nomino za ngeli ya I-ZI na I-I ipasavyo katika sentensi na vifungu ili kuimarisha mawasiliano.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kuchopoa nomino za ngeli ya I-ZI na I-I kwenye chati, kadi maneno, kapu maneno au tarakilishi, • kutambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi vya ngeli ya I-ZI na I-I katika sentensi na mafungu ya maneno akishirikiana na wenzake, • kutaja majina katika mazingira ya shuleni yaliyo katika ngeli ya I-ZI na I-I akiwa na wenzake, • kutenga nomino za ngeli ya I-ZI na I-I katika orodha ya nomino, sentensi au vifungu kwenye vitabu, tarakilishi, chati kwa kuzikolezea wino au kuzipigia mstari, • kutunga sentensi au vifungu vyenye upatanisho ufaao wa kisarufi kuhusu suala lengwa kwa kutumia nomino za ngeli ya I-ZI na I-I akishirikiana na wenzake, • kumtajia mzazi au mlezi majina ya 	<p>1. Ni vitu gani katika mazingira yako vyenye majina yaliyo katika ngeli ya I-ZI?</p> <p>2. Ni majina yapi unayojuia ya ngeli ya I-I?</p>

			vifaa yaliyo katika ngeli ya I-ZI na I-I katika mazingira ya nyumbani.	
--	--	--	--	--

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake .
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kutambua nomino katika ngeli ya I-ZI na I-I.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi akitumia nomino za ngeli ya I-ZI na I-I.
- Kujimini: mwanafunzi anapofaulu kutambua nomino za ngeli ya I-ZI na I-I na kuzitungia sentensi sahihi na vifungu.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapomtajia mzazi au mlezi wake nomino za ngeli ya I-ZI na I-I katika mazingira ya nyumbani.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anaposikiliza maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani .
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapo jitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.

Masuala Mtambuko

- Masuala ya usalama mtandaoni: mwanafunzi anapoandika kifungu kuhusu suala lengwa kwa kutumia nomino za ngeli ya I-ZI na I-I.
- Usalama wa watoto: mwanafunzi anapoandika kifungu kuhusu suala lengwa kwa kutumia nomino za ngeli ya I-ZI na I-I.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English: somo hili pia linashughulikia upatanisho wa kisarufi.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya uhalifu wa mitandaoni.

9.0 MAJUKUMU YA MNUNUZI

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezw a
9.1 Kusikiliza na Kuzungumza	9.1.1 Kusikiliza kwa Kina (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua sauti /k/ na /gh/ katika silabi na maneno, b) kutamka sauti /k/ na /gh/ ipasavyo katika silabi na maneno, c) kutumia maneno yenye sauti /k/ na /gh/ ipasavyo katika matini ili kuyatofautisha kimatamshi, d) kuchangamkia matamshi bora ya sauti /k/ na /gh/ katika mazungumzo ya kawaida ili kufanikisha mawasiliano.	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kutambua sauti /k/ na /gh/ katika maneno na silabi akishirikiana na wenzake, • kutambua maneno yenye sauti /k/ na /gh/ katika matini andishi au za kidijitali na kuyatamka ipasavyo akiwa na wenzake, • kutunga vitanzandimi vinavyotumia sauti /k/ na /gh/ na kujirekodi kwa kutumia kifaa cha kidijitali, • kusikiliza akiwa na wenzake vitanzandimi alivyovirekodi ili kuvitathmini, • kumwasilishia mzazi au mlezi mazungumzo kuhusu suala lengwa kwa kuzingatia matamshi bora ya sauti /k/ na /gh/. 	Ni maneno yapi unayoyajua yaliyo na sauti /k/ na /gh/?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki na kuchangia katika shughuli za kutafuta maneno yenyе sauti /k/ na /gh/ katika matini.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kusikiliza vitanza ndimi vyenye sauti /k/ na /gh/.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotambua na kutofautisha matamshi kuhusu sauti lengwa na pia anapotunga sentensi.
- Kujimini: mwanafunzi anapotamka ipasavyo sauti /k/ na /gh/ na anapochangia katika shughuli za ujifunzaji.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki mazungumzo na mzazi au mlezi kwa kuhusisha matamshi bora ya sauti /k/ na /gh/.

Maadili

- Upendo: mwanafunzi anapowapa wengine nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani .
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitelea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji na kutunza vifaa vya kidijitali anavyotumia.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki na kuchangia kwa heshima na utulivu katika shughuli za ujifunzaji.
- Amani: mwanafunzi anapofanya kazi na wenzake bila migogoro yoyote.

Masuala Mtambuko

- Elimu ya kifedha: mwanafunzi anapotagusana na maneno ya sauti husika ambayo yanahusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English: somo hili pia linashughulikia dhana ya kutofautisha na kutamka sauti.
- Pre-Technical Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya biashara.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
9.2 Kusoma	9.2.1 Ufahamu wa Kifungu cha Kushawishi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua habari mahususi katika kifungu cha ufahamu cha kushawishi, b) kutabiri matukio katika kifungu cha ufahamu cha kushawishi, c) kueleza maana ya msamiati na vifungu vya maneno katika kifungu cha ufahamu cha kushawishi, d) kujadili ushawishi katika kifungu cha ufahamu cha kushawishi, e) kuchangamkia usomaji wa ufahamu shawishi ili kukuza hamu ya ujifunzaji.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kusoma ufahamu wa kifungu cha kushawishi kutoka kwa vitabu au vifaa vya kidijitali na kudondoa habari mahususi (<i>k.v. nani, nini, wapi, lini</i>), • kutabiri matukio katika kifungu cha ufahamu cha kushawishi akishirikiana na wenzake, • kueleza maana ya msamiati kuhusu suala lengwa (<i>k.v. maneno na nahau</i>) katika kifungu cha ufahamu cha kushawishi na kuueleza kwa kutumia kamusi akishirikiana na wenzake, • kujadili ushawishi katika kifungu cha ufahamu akishirikiana na wenzake, • kuawasilishia wenzake kazi yake ili wamtolee maoni. 	Ni kwa njia gani tunaweza kutambua ujumbe wenye lengo la kushawishi katika habari?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kujadili ushawishi katika kifungu cha ufahamu.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposakura mtandaoni ili kupata matini mbalimbali na kuzisoma na kudondoa habari mahususi.
- Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapotabiri matukio katika kifungu cha ufahamu cha kushawishi.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake .
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kwa uwajibikaji na kuzingatia maadili.
- Umoja: mwanafunzi anapotagusana na wenzake ili kujadili ushawishi katika kifungu cha ufahamu.

Masuala Mtambuko

- Elimu ya kifedha: mwanafunzi anaposoma ufahamu kuhusu suala lengwa.
- Haki na majukumu ya kibinadamu: mwanafunzi anaposoma ufahamu kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English: somo hili pia linashughulikia kusoma kwa ufahamu.
- Pre-Technical Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya biashara.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
9.3 Kuandika	9.3.1 Insha za Kubuni (Vipindi 2)	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) kutambua vipengele vinavyozingatiwa kujenga wazo katika insha ya masimulizi, b) kujadili vipengele vinavyojenga wazo katika aya kuhusu insha ya masimulizi, c) kuandika insha ya masimulizi akikuza wazo katika aya ipasavyo, d) kufurahia utunzi wa insha za masimulizi zenyenye mpangilio mzuri wa wazo. 	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kutambua vipengele vinavyozingatiwa kujenga wazo (<i>k.v. mada, utangulizi, kati, hitimisho</i>) katika insha ya masimulizi katika matini za kimaandishi na za kidijitali, • kutambua ukuzaji wa wazo katika kila aya ya insha ya masimulizi katika matini za kimaandishi au za kidijitali akishirikiana na wenzake, • kushirikiana na wenzake kueleza jinsi wazo lilivyokuzwa katika kila aya ya insha ya masimulizi (<i>k.v. kila wazo kuu kuwa katika aya yake, kutoa maelezo toshelevu kwa kila hoja kuu katika aya yake, kuepuka urudiaji au uchanganyaji wa hoja katika aya</i>), • kushirikiana na wenzake kujadili vipengele vinavyojenga mawazo, • kuandika vidokezo vya insha vinavyozingatia ukuzaji wa wazo katika kila aya akishirikiana na wenzake, • kuandika insha ya masimulizi 	Je, unawezaje kulikuza wazo vizuri katika insha ya masimulizi?

			<p>akizingatia ukuzaji wa wazo katika kila aya na vipengele vinavyojenga mawazo hayo,</p> <ul style="list-style-type: none"> • kuwasomea wenzake insha aliyoandika au awasambazie kwenye vifaa vya kidijitali ili waitolee maoni, • kushirikiana na wenzake kusahihisha insha ya maelezo aliyoandika kuhusu suala lengwa kwa kuzingatia ukuzaji wa wazo katika kila aya. 	
--	--	--	--	--

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kujadili vipengele vya kuzingatia katika uandishi wa insha ya masimulizi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusambazia insha.
- Ubunifu: mwanafunzi anapolikuza wazo katika kila aya katika utungo wake kwa ufasaha.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapowasomea wenzake insha aliyoandika ili waikosoe pamoja.
- Kujihamini: mwanafunzi anapofaulu kuandika na kuwasomea wenzake insha.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani .
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapo jitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.

Masuala Mtambuko

- Elimu ya kifedha: mwanafunzi anapoandika insha kuhusu suala lengwa.
- Haki na majukumu ya kibinadamu: mwanafunzi anapoandika insha kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na masomo mengine

- English: somo hili pia linashughulikia uandishi wa insha.
- Pre-Technical Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya biashara.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
9.4 Sarufi	9.4.1 Ngeli na Upatanisho wa Kisarufi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua nomino katika ngeli ya U-U na U-YA katika matini, b) kutambua upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya U - U na U-YA katika sentensi, c) kutumia nomino katika ngeli ya U-U na U-YA kwa kuzingatia upatanisho ufaao wa kisarufi, d) kuchangamkia kutumia nomino katika ngeli ya U-U na U-YA ipasavyo ili kuimarisha umilisi wa lugha.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kuchopoa nomino za ngeli ya U-U na U-YA kwenye chati, kadi maneno, kapu maneno au tarakilishi akishirikiana na wenzake, • kutenga nomino za ngeli ya U-U na U-YA katika orodha ya nomino, sentensi au vifungu kwenye vitabu, vifaa vyta kidijitali, chati kwa kuzikolezea wino au kuzipigia mstari akishirikiana na wenzake, • kutambua viambishi vyta upatanisho wa kisarufi vyta ngeli ya U-U na U-YA katika sentensi na vifungu akishirikiana na wenzake, • kutunga sentensi au vifungu vyenye upatanisho ufaao wa kisarufi kuhusu suala lengwa kwa kutumia nomino za ngeli ya U-U na U-YA akishirikiana na wenzake. 	<p>1. Ni vitu gani katika mazingira yako vyenye majina yaliyo katika ngeli ya U-U?</p> <p>2. Ni vitu gani katika mazingira yako vyenye majina yaliyo katika ngeli ya U-YA?</p>

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kutambua nomino katika ngeli ya U-U na U-YA.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi akitumia nomino za ngeli ya U-U na U-YA.
- Kujihamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua nomino za ngeli ya U-U na U-YA na kuzitungia sentensi na vifungu vyenye upatanisho ufaao wa kisarufi.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposoma matini au kusakura kwenye mtandao kutafuta vitu vyenye majina yaliyo katika ngeli ya U-U na U-YA.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani .
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapo jitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.

Masuala Mtambuko

- Elimu ya kifedha: mwanafunzi anapoandika kifungu kuhusu suala lengwa kwa kutumia nomino za ngeli ya U-U na U-YA.
- Haki na majukumu ya kibinadamu: mwanafunzi anapoandika kifungu kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English: somo hili pia linashughulikia upatanisho wa kisarufi.
- Pre-Technical Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya biashara.

